

kowa, która nierównie trudniejszą była do pokonania, bo rozporządzała istniejącymi środkami obrony. Niedawne zarządzenie ministerialne podające filie banku włościańskiego pod ścisły nadzór starost, co do rezultatu materyalnemu, stanie na równi z ustawą o lichwie wogóle, jeżeli tylko ludność interesowana korzystać będzie w całej pełni z prawa swojego.

Tamując źródła zabójczego kredytu, kraj równocześnie wspierał pewnie skutecznie różnorodne zakłady zaprowadzające kredyt ludzki, zdrowy. Chwilowo niezaudowodnione okazało się musiało dysproporcja między tem, co na polu kredytu ustawą o lichwie odjęto mniejszej posiadłości, a tem, co jej natomiast ofiarowano; chwilowo dysproporcja ta mogła okazać się nawet przykrą w stosunkach gospodarczych, ale skończy się to już niebawem, gdy kraj ukończy dotychczasowe usiłowania swoje, t. j. gdy przez oddział hipoteczny banku krajowego znacznie nietylko zaspokaja wszystkie rozumne potrzeby kredytowe mniejszej własności ziemskiej, lecz nadto skutecznie zaczną zacierać ślady zniszczenia ekonomicznego, jakie lichwa po sobie zostawiła. Chwila ta jest niedołączona, a ważność jej czuje ogół dobrze, co każdemu świadczą powszechnie zainteresowanie się każdym krokiem ku przyspieszeniu dzieła, każdym projektem podawanym w tej mierze przez powołanych i niepowołanych.

Któża prowincya może się wykazać taką systematyczną i skuteczną pracą? Może kto powie, że gdzieś indziej nie była ona potrzebna. Ależ ustawa o lichwie, skoro tylko dla Galicji weszła w życie, uznana została i w innych prowincjach za potrzebną, nawet niezbędną. Reprezentacya krajowa zaczęła się o nią upominać, i ostatecznie Rada państwa uchwaliła musiała pod tym naciskiem jeneralną ustawę o lichwie. Węć jest analogia w stosunkach, a jeżeli różnica zachodzi tylko w stopniu złego na niekorzyść kraju naszego, to oczekiwać wypadało, że inne prowincje przedzielić Galicji zabudują na gruzach lichwy zdrowy kredyt. Tymczasem w innych sejmach zaczęło się dopiero akcja przygotowawcza, taka, jaką u nas już przed kilku laty przeprowadzono. Najpierw sejm saleburski, a teraz znowu krakowski polecił Wydziałowi krajowemu zbadać stosunków kredytowych i zadłużeń posiadłości ziemskiej, oraz obmyśleć środki zaradczych. Saleburski Wydział krajowy przed rokami, krakowski zaś obecnie udaje się do naszego Wydziału krajowego z prośbą o informacyjną przedstawienie tego, co u nas działo się na polu kredytu drobnego, oraz o przedłożenie materyałów w tej mierze. Dawniej nie spodziewano się informacji z Galicji i nie szukano ich nawet. Częściej zato nasz Wydział krajowy udawał się do swoich kolegów z prośbą o materyały. Dziś informacje i materyały galicyjskie będą pewnie i najobfitsze i najcenniejsze.

Przemówienie
Profesora Dra Udalryka Heyzmanna
Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego,
miane przy imatrykulacji uczniów dnia 6-go
grudnia 1883 r.

Na zasadzie obecnie odbyć się mającego aktu imatrykulacji zostajecie, Panowie, członkami jednej z tych instytucji naukowych, które, według odwiecznego już zwyczaju, nazywamy Uniwersytetami.

Do Uniwersytetów zastosować się dadzą poniekąd znane francuskiego uczonego, Józefa de Maistre, słowa: *Tout ce qui existe légitimement et pour les siècles, existe d'abord en germe et se développe successivement*, to jest, że wszystko, co trwa na przez wieki, rozwija się stopniowo, stosownie do okoliczności, mniej lub więcej sprzyjających.

Otóż podobnie rzecz się miała i z Uniwersytetami.

Nie chcę tu już porównywać dzisiejszych Uniwersytetów ze starożytnymi Greków lub Egipcjan Akademiami, z owymi, tak przeczernie urzeczonymi Maurów szkołami, lub Medecerszami Wschodu; tyle tylko nadmienię, że wskrzeszone pod wpływem ducha chrześcijańskiego, tak zwane Uniwersytety, w biegu wieków dość znacznym i licznym uległy przeobrażeniu.

I jakież przedstawiają się nam dziś owe dawniejsze *Universitates literarum*, owe *Universitates doctorum et scholarum*, podobne pod wieloma względami do uprzywilejowanych konwiktorów; dzielone według narodowości swych członków; a zostające, zwłaszcza po czasy reformacji, pod szczególną opieką biskupów episkopów.

Oto, ustala tu — z nielicznymi, jak np. w Anglii, wyjątkami — dawniejsza *communitas vitae cohabitantium et commensalium*, a Uniwersytety są dziś wyłącznie zakładami naukowymi, dążącymi za pomocą wspólnej uczących i uczących się pracy naukowej do podniesienia poziomu ogółu wiedzy ludzkiej.

Dziś są one dziś — i to już bez względu na narodowości profesorów i uczniów — na wydziały czyli fakultety, a podstawą tego podziału jest względ na powinowactwo wykładanych tam przedmiotów. W niektórych krajach zostają dziś Uniwersytety w pewnej, bliższej od panujących — jako ich fundatorów i rektorów — zawisłości, a wszędzie objawia się obecnie dążność nadania im cechy instytucji państwowych.

Nadto postradały Uniwersytety w ciągu czasu prawie zupełnie dawniejsze swe uprzywilejowane sądownictwo, jako niedające się pogodzić z wymogami nowoczesnego ustroju społecznego państw; wreszcie (a to głównie dzięki usiłowaniom synnego — Uniwersytetu w Halli — profesora Tomazynusa i jego zwolenników) jest dziś językiem wykładowym w Uniwersytetach, — przynajmniej przeważnie — język narodowy, a to w miejscach dawniejszego języka łacińskiego.

Nie mówię tu już wcale o postępie i kierunku nauki, w Uniwersytetach pielegnowanej.

Pomimo tak wielkiej doniosłości zmian w urządzeniu Uniwersytetów, jedna prastara instytucja uniwersytecka utrzymała się niemal niezmiennie aż po nasze czasy, a nią jest właśnie instytucja tak zwanej imatrykulacji uniwersyteckiej.

Jak dawniej, tak dziś, zostać można członkiem Uniwersytetu tylko w skutku należytej odbytej imatrykulacji, to znaczy — o ile się to tyczy uczniów — przez wpisanie nazwiska nowoprzyjętego członka w księgę czyli matrykulę uniwersytecką, po odebraniu od wstępującego do Uniwersytetu przyrzeczenia poddania się bez oporu ustawom akademickim.

Imatrykulacja — należyte odbyta — jest przeto i dziś jeszcze prawną podstawą, źródłem niejakich praw i obowiązków uczniów uniwersyteckich.

Do pierwszych, to jest uczniów uniwersyteckich praw, będących skutkiem imatrykulacji, zaliczam przede wszystkim: prawo uczęszczania w przemocie zwyczajnych słuchaczy na wykłady uniwersyteckie, a względnie prawo brania udziału w ćwiczeniach seminarnych; prawo korzystania ze zakładów naukowych i księgozbiorów uniwersyteckich; prawo należenia do zatwierdzonych przez właściwe władze stowarzyszeń akademickich; dalej prawo ubiegania się o stypendya, zapomogi, a względnie nagrody, zastrzeżone uczniom uniwersyteckim; wreszcie poddanie się *servatis servandis* egzaminom prywatnym, rządowym, czy też ścisłym, w celu uzyskania stopnia akademickiego.

Do obowiązków zaś imatrykulowanych uczniów uniwersyteckich należy: oddać się szczerze, i o ile być może, wyłącznie, studjum; przestrzegać ścisła karności akademickiej, określonej zresztą bliżej w osobnych, dla użytku młodzi akademickiej ułożonych zbiorach ustaw akademickich; wreszcie zachować wszędzie i zawsze godność obywatelstwa akademickiego, — zwłaszcza w doborze towarzyszy. *Qui se rassemble, s'assemble!*

Takie jest znaczenie imatrykulacji. Otóż, i Wy, Panowie, wpisani zostaliście do matrykuli uniwersyteckiej, a dziś doręczone Wam będą pisemne tego dowody urzędowe, mające przypominać Wam niejaką obowiązk, a względnie prawa, będące skutkiem imatrykulacji, a właśnie co pokrótce wymienione.

Lecz chciejcie nadto zważyć, na jakiego to Uniwersytetu matrykulach położono Wasze nazwiska!

Oto na matrykach Uniwersytetu, któremu nie tylko Polska, ale i znaczne ościennych krajów przestrzenie przez wieki zawdzięczały swą oświatę; na matrykach uniwersyteckich, gdzie znajduje się nazwiska mężów — sławionych nie już w Polsce, nie w Europie, lecz — powiedzieć to można bez przesady — na całej kuli ziemskiej; mężów, odznaczających się świętością obyczajów, miłością Ojczyzny, heroizmem charakteru, jenością i twórczością ducha.

Panowie! Nazwiska Wasze wpisane są do matrykuli Uniwersytetu, który wydał Jana z Kęt, Długosza, Marcina z Olkusa, Kopernika; który wychował biskupów, kardynałów, królów, którzy za pomocą mężów, jak Piotr Skarga i jemu podobnych, wpłynął usilnie na pomyślny rozwój szkolnictwa we wszystkich rozległego państwa dzielnicach; który siał swych posłów do Soborów i Cesarzy; Uniwersytetu, którego zbawienne działanie uznali i uczcili tykrotnie papież, król, król i uczeni zagranicą; Uniwersytetu, nazwanego przez wielkiego Sobieskiego „matką i mistrzynią nauk“.

W dniu więc dzisiejszym stajecie się synami *Almae Matris Jagellonicae*, Akademii, z której dziejami łączą się niezaprzeczenie najświetniejsze narodu polskiego wspomnienia, a to pomimo przemijających chwil martwoży na polu nauki, z jakimi się w jej przeszłości spotykamy.

Lecz nietylko przeszłość naszego Uniwersytetu świętą nazwać możemy. Uniwersytet bowiem Jagielloński rozwija i obecnie w każdym kierunku — sądzę, że nie powiem za wiele — skuteczną działalność, czego między innymi wymownym jest dowodem ciągły wzrost liczby jego docentów i uczniów, niemniej jak nader pomyślny rozwój jego muzeów i księgozbiorów.

Ze zaś tak jest, dzięki za to światłym i sprawiedliwym rządów Monarchy, który przez przywrócenie języka polskiego jako wykładowego przez usystemizowanie katedr dla rzeczy polskich; przez stworzenie polskiej Akademii Umiejętności, tykrotnie i tak wspaniałe dla dowody ojcowskiej swej nad dobrę naukowych naszych instytucji pieczołowitości.

Korzystajcie więc, Panowie, gorliwie z błogiej sposobności.

Oddajcie się szczerze studjum Waszym zawodowym, i to z sumiennym uwzględnieniem literatury obcej, starajcie się zarazem obznajomić dokładnie ze sprawami ojczystymi, uczęszczając — o ile możności i bez względu na Wydział, do którego należy — na wykłady historii i literatury polskiej, prawa polskiego, oraz na wykłady archeologii, wyjaśniające przeważnie znaczenie polskich przeszłości zabytków.

Spełnienie tego Waszego obowiązku niema być i nie będzie przeszkodą w poświęcaniu się właściwym studjum zawodowym, co do których, raz jeszcze, zwracam Waszą, Panowie, uwagę na potrzebę obznajomienia się tu także z literaturą obcą.

Jest to bowiem rzeczą pewną, że pojedyncze narody na polu nauki wcale nie bardzo wiele sobie zawdzięczają — i nie trzeba by bynajmniej zwolennikami jakiegos tam kosmopolityzmu, czy amerykanizmu, by podzielać zdanie tych, którzy słusznie twierdzą, że umiejętność ma pewną cechę uniwersalną, że wyniki badań naukowych powszechną stać się mają ludzkości zdobyczą, że uczeń — to owiżi *pontifices*, ułatwiający tak misternie stosunkowanie międzynarodowe.

W tej to myśli tylko żyć sobie wypada, że by prace naukowe, dokonane pod wpływem naszego Uniwersytetu, także w jak najszerszych granicach kołach żywe rozbudzały zajęcie i przychylność znalazły ocase.

A teraz, niech mi wolno będzie zamieścić tu jedną jeszcze uwagę, a mianowicie tę, że warunki i okoliczności, wśród których oddajecie się, Panowie, naukowemu Waszym pracom — bądź co bądź nazwane być winny korzystnymi i sprzyjającymi.

Chciejcie bowiem zważyć, ile to różnych nazw fundacji stypendyjnych ułatwia Wam obecnie pobieranie na Wszechnicy nauki; chciejcie dalej zważyć, że wedle dziś obowiązujących u nas ustaw zasadniczych „nauka i jej wykład są wolne“; że według tychże ustaw przystęp do urzędów i posad publicznych zawiśł głównie od pomyślnego wyniku odbytych studyów, a że z praw politycznych i obywatelskich korzystać dziś może każdy, bez względu na narodowość, stan, wyznanie; — chciejcie wreszcie uwzględnić i to, że dziś — już to wobec racjonalnie obmyślanej ustawy prawowej, już to wobec gotowości naukowych naszych instytucji do pośredniczenia w publikacjach poważnej treści prac — że dziś mówię usunęte są owe liczne różnego rodzaju trudności, jakie dawniej chcącemu publikować swe prace tak dotkliwie uczuwać się dawały, zwłaszcza wtedy, jeśli je autor zamierzał publikować w języku polskim.

To są pomyślne warunki, odmówione nieistoty.

znaczej liczbie Waszych współbraci, z których więc dobrodziejstw Wam — szczęśliwsiem od tamtych — skrzętnie korzystać należy, ale których nadużywać Wam nie wolno.

Jakąż więc wobec tego dać Wam mogę, Panowie, przestrożę?

Oto, sądzę że: stojcie sami na straży Waszych praw; nie narażajcie je na uszczerbek lub utratę przez jakie nierozważne z Waszej strony kroki; uważajcie spełnienie Waszych obowiązków akademickich za rzecz sumienia i honoru; a przede wszystkim — nie dajcie się uwięzić błędnym teoryom, mogącym zepchnąć was z raz obranej prostej drogi i zatruć wewnętrzny Wasz spokój tak, jak one zakłócają spokój państw, czuwających ze swego powołania nad organicznym rozwojem stosunków społecznych swych obywateli, a zniewolonych — na wzór sumiennego lekarza — usuwając wszystko, co by temu rozwojowi nadać mogło charakter gorączkowy i konwulsyjny.

Oddajcie się więc z całym zapalem młodzieńczym pracom Waszym naukowym, dla własnego zadowolenia i dla dobra ogółu; pamiętajcie o tem, że starsze pokolenie spogląda z ufnością, rzekłbym, z pewną dumą, na licznym zastępie obywateli akademickich, mających w niedalekiej przyszłości stać się dziełnymi obywatelami kraju.

Pełniać tak gorliwie obowiązki Wasze wobec Uniwersytetu, w którym się kształcicie, nie zaniedbujcie obowiązków względem kraju, gdzieście się rozdziłi; względem państwa, którego jesteście obywatelami; wobec Kościoła, czuwającego nad nieocenionym tym człowieka skarbem, jakim jest spokój duszy.

Co do nas, to bądźcie przekonani, młodzi towarzysze pracy naszej naukowej, że najlepszą nagrodą za nasze w zawodzie nauczycielskim podjęte prace będzie uzyskana pewność, że szczerze rady z naszej strony — spotyka się ze szczerząca zaufania z Waszej.

Nie chciejcie więc izolować i usuwać się od tych, którzy doświadczenie, naukę, serce swoje oddają Wam na usługi, nie chciejcie chlubić się jako tem, że osamotnieni stoicie o własnych siłach, a to pomni prawdziwości słów: *Vae soli! quia dum ceciderit, non habebit sublevantem se*.

Kończę ponowną prośbą: Chciejcie, Panowie, postępowaniem Waszem wszędzie i zawsze stwierdzać, że jesteście godnymi wychowankami prastarej tej instytucji, godzącej — o ile się to w jej zakresie i na polu nauki objawić może — dawne tradycje polskie z wymogami ducha czasu; okazując się wszędzie i zawsze dobrymi synami *Almae Matris Jagellonicae*.

A więc, w imię Boga naprzód — prawdą a pracą!

Sprawy miejskie.

Posiedzenie Rady miejskiej d. 6 grudnia.

Przewodniczący Prezydent Dr Weigel. Po odcytaniu pism nadeszłych do Rady, udzielono zażądany dwumiesięczny urlop r. m. Friedleinowi, nawiedzonemu ciężkim nieszczęśliwym rodzinnem. Nieobecność swą usprawiedliwił r. m. Juliusz Epstein, Miliecki, Rzewuski, Wechsler, Chrzastowski, Watorski, Trauczyński, Wójcikiewicz, Zatorski, Kieszowski, Jordan.

Prezydent podaje do wiadomości radców, iż otrzymał od pełnej Rady miejskiej praskiej pismo dziękczynne, równobrzmiące z pismem Wydziału miejskiego stolicy Czech, które znane jest już powszechnie. Margrabia Rusconi nadesłał także pismo, w którym stosownie do włożonego nań przez ministra Bacellego obowiązku, przesyła wyraz jego serdecznej wdzięczności za gorące przyjęcie włoskiej deputacji, na jubileusz Sobieskiego przybyłej; a zarazem podnosi korzyści z udawania się młodziży polskiej na uniwersytet boloński, ku czemu należałoby tworzyć stypendya.

R. m. Dr Zoll zabiera głos: Wystawa z epoki króla Jana III zamknięta już wprawdzie, komitet wszakże nie rozwiązał się jeszcze, ponieważ zamknięcia rachunków nie gotowe, dlatego, że wobec pomyślnego stanu funduszy uchwalili komitet wydać album, zawierające w sobie reprodukcje cenniejszych przedmiotów wystawy. Koszt takiego albumu będą wprawdzie znaczne, ale zostaną z nadwyżką dochołu pokryte. Dopóki ta sprawa albumu ukończona i zamknięta nie zostanie, ostatecznie rachunków zestawić nie można. Na ostatnim posiedzeniu komitetu, mistrz Matejko uczynił wniosek, aby podobna wystawa historyczna mogła być niestająca. Ze przyniesie ona korzyści i dla miasta i dla Muzeum Narodowego, o tem nie trzeba mówić. Wszyscy obecni na posiedzeniu zgodzili się z tą myślą, i przystąpili do Komitetu, a przewodnictwo oddano Matejce. Ale pożądanem jest i nadal, by miasto pozostawało w takim samym stosunku do niestającej wystawy, jak do stawało do wystawy Sobieszcianów. Na dawną wystawę przesyłano wszystkie przedmioty pod adresem Prezydenta miasta, i to była gwarancja. Szkody najmniejszej ta gwarancja miastu nie przyniosła, Komitet czuł się winny wobec publiczności, a służba także była pewna. Dalej Rada uchwalała kredyt, ale szczegółem Komitet niepotrzebował korzystać z niego wcale, owszem po zamknięciu rachunków pośstanie poważna suma, którą Komitet uchwalił przeznaczyć na cele Muzeum Narodowego. I tak na przyszłość Muzeum Narodowe nietylko w ten sposób wzbogacać się może, że otrzymywał będzie czysty dochód z wystawy, ale znajdują się pewno, jak już znaleźli, ofiarodawcy, którzy dary swe dlań poświęca. Wydobycie zostaną ukryte zabytki przeszłości, których posiadacz często nie wie, jaką ma wartość przedmiotów przeczonych posiadani. Rodacy zainteresowali się żywo wystawą, kują żelazo, póki gorące. Na ozele stoi mistrz Matejko, przewodniczący chce objąć mąż znany. A korzyści ze zwiedzania na cały ogół społeczeństwa, będą wielkie i doniosłe. Mowca czyni wniosek następny: „Upoważnia się Prezydenta miasta, aby z Komitetem urządzić się mającej Wystawy, imieniem miasta zawiązać stosunek na takich samych warunkach, na jakich zawarty był stosunek z Komitetem Wystawy Sobieszcianów“.

Rada bez rozpraw przyjęła wniosek.

R. m. F. Jakubowski podnosi sprawę udzielenia konsensu na szynki, która była już niejednokrotnie przedmiotem obrad Rady i postanowiono dawniej nie udzielać konsensu większej liczbie starających się, a zarazem postanowiono nie udzielać tym, którzyby konsensem na wyszynk osłaniać mogli niemoralność. Stara ustawa była łagodniejsza, lecz nowa ustawa przemysłowa przepisuje, że bez pozwolenia gminy, władza przemysłowa konsensu udzielić nie może. Wobec tego Magistrat konsensu udzielać nie może, bez pozwolenia Rady, jako przedstawicielki gminy, lub powołanego przez nią organu. Ustawa nowa wymaga, że starający się o konsens ma być nieposzlakowany, zarazem że na niego liczyć można, tak dalece, że odmówić mu można konsensu, choćby się świadectwami wykazał. Ustawa nowa pozwala surową rozprześć kontrolę. Te konsensa, które Magistrat wydał od chwili obowiązowania nowej ustawy, nie zapytując o przyzwolenie Rady, są nieważne. Dawniej zakres poruczony Magistratu wykluczał wszelką interwencję; dziś zaś powiada art. 20 ust., że jeżeli władza przemysłowa bez opinii lub wbrew opinii gminy, nie mającej statutu, udzieliła konsensu, to gminie przysługują prawo rekursu. Lecz jeżeli ma statut, jak nasza, zatem jest władzą przemysłową, więc może sama załatwić. Mowca stawia następny wniosek: „1) Sekoya III-cia przedłożył Radzie miejskiej wniosek względem sposobu udzielania konsensu na przemysł, określony §. 16 ustawy z 15 marca 1883 L. 39, tudzież opinii względem udzielania konsensu na ten przemysł; 2) Magistrat przedłożył sekcji III wszelkie swe uchwały dotyczące próśb o udzielenie konsensu na ten przemysł, wydane od dnia, w którym ustawa z 15 marca 1883 L. 39 zaczęła obowiązywać, do rozpatrzenia i pozyczenia wniosków; 3) Magistrat wstrzyma udzielenie konsensu na przemysł określony §. 16 tejże ustawy aż do uchwalenia przez Radę miejską instrukcji na skutek niniejszych wniosków“.

JE. Dr Kopff zgadza się z wnioskami, lecz nie w tym duchu, by udzielenie konsensu składano na Radę. Wnioskodawca zastrzega się stanowczo, że nie chodzi tu o udzielenie konsensu przez Radę, która może w duchu wniosku ustanowić odpowiedni organ. Wiceprez. Dr Schmidt wyjaśnia, iż Magistrat nie ignoruje nowej ustawy przemysłowej, bo przygotował w tej sprawie odpowiednie wnioski. R. m. Chęciński popiera wniosek. Prezydent mówi, iż Magistrat przestrzega, aby udzielać konsensu rękodzielnikom podupadłym, wdowom po obywatelach, lecz konsensa te na drugi dzień były w innych rękach. Wnioski uchwalono.

R. m. Gwiazdomorski imieniem sekcji skarbowej uprasza aby sprawozdanie jej rachunkowe z budowy Sukiennicze uznano za nagłe względem przedstawienia go Radzie, bo jeden końcowy użytek tego sprawozdania stoi właśnie w związku z toczącym się obecnie procesem polubowym między gminą a p. Pryliński. Sprawozdanie to podnosi przekroczenie kosztorysu, nieprawidłowości w budowie i t. d., a kończy się wnioskami, aby 1) przyjęto je do wiadomości; 2) udzielono absolutorium odpowiedzialnym urzędnikom kasy miejskiej i 3) aby sprawozdanie to obrócić gminy doręczyć. Uchwalono.

Zatwierdzono ofertę Landesdorfera na dostawę furaz i słomy dla pociągów miejskich.

Z porządku dziennego, na wniosek radcy Magistratu Za wito wskiego, wniesiony imieniem sekcji szkolnej, uchwalono: „Na sprawienie przyborów naukowych do nauki kroju sukien, koronkarstwa oraz prania i prasowania, tudzież na sprawienie sprzętów do dwóch sal kursu robot kobiecych, wyznacza Rada miejska 1200 złr.“

R. m. Domański, przedstawia potrzebę założenia szkoły piływania. Zdrowie młodzieży pod względem fizycznym upada, przeciążoną bowiem jest ona pracą umysłową, a wychowanie fizyczne zaniedbane, co pełniając służbę wojskową ciężko uczuć się daje. U kobiet także zaniedbane wychowanie fizyczne, dlatego stan ich zdrowia cierpi na tem. Komisya sanitarna wystąpi z całym szeregiem wniosków względem podniesienia wychowania fizycznego, dziś ograniczając się wszakże na szkole piływania. W Niemczech wszystkie, nawet małe miasteczka, mają podobne szkoły, a była ona i w Krakowie. Tumaczyć bliżej korzyści takiej szkoły, to zbyt dalece, wobec uznanej powszechnie jej potrzeby i dobrych skutków. Powinna ona być obłożona nie na zysk, ale na największe korzyści dla ogółu. Suma całej wydatków na nową szkołę wyniosłaby 7.800 złr., gdyby się wszakże dało użyć koryta Rudawy za rogatką Wolską, kosztu obniżyłoby się do 1.800 złr. Być może, iż u da się wydzierżawić dla szkoły staw Zwierzyniecki. Wniosek w tej sprawie przyjęty brzmiał: „Rada miasta uznaje pilną potrzebę założenia szkoły piływania w Krakowie i poleca Magistratowi w porozumieniu z sekcją ekonomiczną i komisją sanitarną przedstawić jak najrychlej odpowiednie wnioski“.

Przemawiali: r. m. Mendelsburg, Dr Zoll, JE. Kopff, Dr Oettinger, Zieleniewski, Gwiazdomorski, wiceprezydent Muczkowski, Dr Straszewski, Chęciński i Dr Warschauer.

Na wnioski dyrektora budownictwa p. Niedziałkowskiego, uczynione w imieniu sekcji ekonomicznej, zezwolono na budowę trzech kanałów, oraz na wybrukowanie i uporządkowanie dziedzińca w koszarach obrony krajowej. Nie przyjęto zaś zatwierdzającego do wiadomości robot około uporządkowania Wolnicy i nie przyzwolono na użycie sumy w budżecie roku bieżącego na wypadek ten przewidzianej, albowiem wniosek nie był poparty ani kosztorysem, ani planami. Po długiej dyskusji wniosek ten odesłano do sekcji. Zezwolono dalej na dalsze brukowanie ścieżki głównej na cmentarzu, oraz na naprawę ścieżek żwirkowych. Z tem zastrzeżeniem, ażeby przed rozpoczęciem robót przedłożone były plany i kosztorysy. Wreszcie uchwalono budowę stajni i cieplarni w ogrodzie angielskim, — kosztem 4.000 złr.

Prezydent zawiadamia Radę, iż w dniu 30 listopada JE. Paweł Popiel, jako przewodniczący komisji konkursowej pomnika Mickiewicza, przesłał plan, — na którym wytknięty był punkt rynku, gdzie stanąć ma pomnik. S. koya ekonomiczna uchwalała w następstwie: plac potrzebny pod pomnik wytyczyć i ogrodzić, a w środku ustawić słup.

R. m. F. Jakubowski wniosł, ażeby w tej sprawie zarządzić natychmiast posiedzenie poufne, na co Rada się zgadza, a Prezydent poleca wypróżnienie galerii.

Na tem skończono posiedzenie jawne.

Na pomnik Mickiewicza nadesłał do rąk Prezydenta miasta p. L. Grabski z Inowrocławia 120 marek „jako składkę zebrałą od obywateli Kujaw na pomnik Mickiewicza podczas obchodu w d. 29 listopada.“ Kwotę tę wymieniono na 70 złr. 98 c. i złożono na książeczkę tut. kasy Oszczędności, oznaczoną N. 62,243. W miesiącu listopadzie r. b. złożył również na powyższy cel pewien doróżkarz krakowski kwotę 40 c.

— Komisya sanitarna krakowska odbyła w d. 4 b. m. pod przewodnictwem naprzód r. m. Dra Warschauera, a następnie Prezydenta miasta Dra Weigla posiedzenie zwykłe, na którym po załatwieniu spraw bieżących, fizyk miejski Dr Buszek podał między innymi do wiadomości: P. Schön wykończył budowę wzorowej mleczarni w Mydlnikach i zamierzając otworzyć swój zakład na wiosnę roku przyszłego; w dwóch miejscach założono nowe okienka kanałów zamykające się automatycznie dla zapobieżenia rozchodzeniu się gazów kloacznych, a asystent budownictwa miejskiego p. Dąbrowski opracował ważną także pod względem sanitarnym sprawę bruków i chodników. Następnie dyrektor budownictwa miejskiego Niedziałkowski przedstawił potrzebę plan kanału w ulicy Starowiśniej z odnogą prowadzącą doń z Blichu przez Wiołopolę, tudzież wiadomości o takiej zmianie ujścia kanału miejskiego do Wisły pod Wawelem, która będzie okolicę Przewozu przy najniższym stanie wody chronić od gazów kloacznych. Na wywody dyrektora budownictwa miejskiego zgodzono się po krótkiej dyskusji w zupełności. Opracowany przez prof. Dra Obalińskiego wykaz przyrządów i narzędzi potrzebnych do ratunku w przypadkach nagłych, przyjęto bez zmiany i postanowiono starać się o wstawienie odpowiedniej kwoty do budżetu miejskiego na r. 1884. R. m. Dr Domański przedstawił trzy wnioski: 1) by ze względu na trafiające się od czasu do czasu w Krakowie przypadki zatrucia gryzbami, komisya sanitarna zajęła się urzędowaniem skutecznym pod względem higienicznym kontroli nad sprzedażą i konsumpcją gryzbów i w tym celu udała się do prof. Drów Janeczkiego, Łazarskiego i Rostafińskiego z prośbą o odpowiednie wskazówki; 2) by komisya sanitarna dla zapobieżenia wybuchom gazu do święcenia, zezwalała Magistratowi na pozwolenie ludności odpowiednim obwieszczeniem, jak jest rzeczą niebezpieczną wchodzić do światła do przestrzeni, w której gaz czuć, a tem bardziej poszukiwać płomieniem, zjadł gaz uchodzi, a następnie 3) by ze względu, że po zmianach obecnie w teatrze krakowskim zaprowadzonych, obawiać się należy nie tylko pożaru, ale pańki niezasadnionej i lada czem wywołanej ze strony publiczności, która pamięta na katastrofę w Ring-theatrze wiedeńskim, traci wszelką rozwagę i rzuca się tłumnie do wyjść some znanych, tworząc tem dopiero właśnie największe niebezpieczeństwo — wzwalała Magistratowi na pozwolenie ludności odpowiednim obwieszczeniem, jak jest rzeczą niebezpieczną wchodzić do światła do przestrzeni, w której gaz czuć, a tem bardziej poszukiwać płomieniem, zjadł gaz uchodzi, a następnie 3) by ze względu, że po zmianach obecnie w teatrze krakowskim zaprowadzonych, obawiać się należy nie tylko pożaru, ale pańki niezasadnionej i lada czem wywołanej ze strony publiczności, która pamięta na katastrofę w Ring-theatrze wiedeńskim, traci wszelką rozwagę i rzuca się tłumnie do wyjść some znanych, tworząc tem dopiero właśnie największe niebezpieczeństwo — wzwalała Magistratowi na pozwolenie ludności odpowiednim obwieszczeniem, jak jest rzeczą niebezpieczną wchodzić do światła do przestrzeni, w której gaz czuć, a tem bardziej poszukiwać płomieniem, zjadł gaz uchodzi, a następnie 3) by ze względu, że po zmianach obecnie w teatrze krakowskim zaprowadzonych, obawiać się należy nie tylko pożaru, ale pańki niezasadnionej i lada czem wywołanej ze strony publiczności, która pamięta na katastrofę w Ring-theatrze wiedeńskim, traci wszelką rozwagę i rzuca się tłumnie do wyjść some znanych, tworząc tem dopiero właśnie największe niebezpieczeństwo — wzwalała Magistratowi na pozwolenie ludności odpowiednim obwieszczeniem, jak jest rzeczą niebezpieczną wchodzić do światła do przestrzeni, w której gaz czuć, a tem bardziej poszukiwać płomieniem, zjadł gaz uchodzi, a następnie 3) by ze względu, że po zmianach obecnie w teatrze krakowskim zaprowadzonych, obawiać się należy nie tylko pożaru, ale pańki niezasadnionej i lada czem wywołanej ze strony publiczności, która pamięta na katastrofę w Ring-theatrze wiedeńskim, traci wszelką rozwagę i rzuca się tłumnie do wyjść some znanych, tworząc tem dopiero właśnie największe niebezpieczeństwo — wzwalała Magistratowi na pozwolenie ludności odpowiednim obwieszczeniem, jak jest rzeczą niebezpieczną wchodzić do światła do przestrzeni, w której gaz czuć, a tem bardziej poszukiwać płomieniem, zjadł gaz uchodzi, a następnie 3) by ze względu, że po zmianach obecnie w teatrze krakowskim zaprowadzonych, obawiać się należy nie tylko pożaru, ale pańki niezasadnionej i lada czem wywołanej ze strony publiczności, która pamięta na katastrofę w Ring-theatrze wiedeńskim, traci wszelką rozwagę i rzuca się tłumnie do wyjść some znanych, tworząc tem dopiero właśnie największe niebezpieczeństwo — wzwalała Magistratowi na pozwolenie ludności odpowiednim obwieszczeniem, jak jest rzeczą niebezpieczną wchodzić do światła do przestrzeni, w której gaz czuć, a tem bardziej poszukiwać płomieniem, zjadł gaz uchodzi, a następnie 3) by ze względu, że po zmianach obecnie w teatrze krakowskim zaprowadzonych, obawiać się należy nie tylko pożaru, ale pańki niezasadnionej i lada czem wywołanej ze strony publiczności, która pamięta na katastrofę w Ring-theatrze wiedeńskim, traci wszelką rozwagę i rzuca się tłumnie do wyjść some znanych, tworząc tem dopiero właśnie największe niebezpieczeństwo — wzwalała Magistratowi na pozwolenie ludności odpowiednim obwieszczeniem, jak jest rzeczą niebezpieczną wchodzić do światła do przestrzeni, w której gaz czuć, a tem bardziej poszukiwać płomieniem, zjadł gaz uchodzi, a następnie 3) by ze względu, że po zmianach obecnie w teatrze krakowskim zaprowadzonych, obawiać się należy nie tylko pożaru, ale pańki niezasadnionej i lada czem wywołanej ze strony publiczności, która pamięta na katastrofę w Ring-theatrze wiedeńskim, traci wszelką rozwagę i rzuca się tłumnie do wyjść some znanych, tworząc tem dopiero właśnie największe niebezpieczeństwo — wzwalała Magistratowi na pozwolenie ludności odpowiednim obwieszczeniem, jak jest rzeczą niebezpieczną wchodzić do światła do przestrzeni, w której gaz czuć, a tem bardziej poszukiwać płomieniem, zjadł gaz uchodzi, a następnie 3) by ze względu, że po zmianach obecnie w teatrze krakowskim zaprowadzonych, obawiać się należy nie tylko pożaru, ale pańki niezasadnionej i lada czem wywołanej ze strony publiczności, która pamięta na katastrofę w Ring-theatrze wiedeńskim, traci wszelką rozwagę i rzuca się tłumnie do wyjść some znanych, tworząc tem dopiero właśnie największe niebezpieczeństwo — wzwalała Magistratowi na pozwolenie ludności odpowiednim obwieszczeniem, jak jest rzeczą niebezpieczną wchodzić do światła do przestrzeni, w której gaz czuć, a tem bardziej poszukiwać płomieniem, zjadł gaz uchodzi, a następnie 3) by ze względu, że po zmianach obecnie w teatrze krakowskim zaprowadzonych, obawiać się należy nie tylko pożaru, ale pańki niezasadnionej i lada czem wywołanej ze strony publiczności, która pamięta na katastrofę w Ring-theatrze wiedeńskim, traci wszelką rozwagę i rzuca się tłumnie do wyjść some znanych, tworząc tem dopiero właśnie największe niebezpieczeństwo — wzwalała Magistratowi na pozwolenie ludności odpowiednim obwieszczeniem, jak jest rzeczą niebezpieczną wchodzić do światła do przestrzeni, w której gaz czuć, a tem bardziej poszukiwać płomieniem, zjadł gaz uchodzi, a następnie 3) by ze względu, że po zmianach obecnie w teatrze krakowskim zaprowadzonych, obawiać się należy nie tylko pożaru, ale pańki niezasadnionej i lada czem wywołanej ze strony publiczności, która pamięta na katastrofę w Ring-theatrze wiedeńskim, traci wszelką rozwagę i rzuca się tłumnie do wyjść some znanych, tworząc tem dopiero właśnie największe niebezpieczeństwo — wzwalała Magistratowi na pozwolenie ludności odpowiednim obwieszczeniem, jak jest rzeczą niebezpieczną wchodzić do światła do przestrzeni, w której gaz czuć, a tem bardziej poszukiwać płomieniem, zjadł gaz uchodzi, a następnie 3) by ze względu, że po zmianach obecnie w teatrze krakowskim zaprowadzonych, obawiać się należy nie tylko pożaru, ale pańki niezasadnionej i lada czem wywołanej ze strony publiczności, która pamięta na katastrofę w Ring-theatrze wiedeńskim, traci wszelką rozwagę i rzuca się tłumnie do wyjść some znanych, tworząc tem dopiero właśnie największe niebezpieczeństwo — wzwalała Magistratowi na pozwolenie ludności odpowiednim obwieszczeniem, jak jest rzeczą niebezpieczną wchodzić do światła do przestrzeni, w której gaz czuć, a tem bardziej poszukiwać płomieniem, zjadł gaz uchodzi, a następnie 3) by ze względu, że po zmianach obecnie w teatrze krakowskim zaprowadzonych, obawiać się należy nie tylko pożaru, ale pańki niezasadnionej i lada czem wywołanej ze strony publiczności, która pamięta na katastrofę w Ring-theatrze wiedeńskim, traci wszelką rozwagę i rzuca się tłumnie do wyjść some znanych, tworząc tem dopiero właśnie największe niebezpieczeństwo — wzwalała Magistratowi na pozwolenie ludności odpowiednim obwieszczeniem, jak jest rzeczą niebezpieczną wchodzić do światła do przestrzeni, w której gaz czuć, a tem bardziej poszukiwać płomieniem, zjadł gaz uchodzi, a następnie 3) by ze względu, że po zmianach obecnie w teatrze krakowskim zaprowadzonych, obawiać się należy nie tylko pożaru, ale pańki niezasadnionej i lada czem wywołanej ze strony publiczności, która pamięta na katastrofę w Ring-theatrze wiedeńskim, traci wszelką rozwagę i rzuca się tłumnie do wyjść some znanych, tworząc tem dopiero właśnie największe niebezpieczeństwo — wzwalała Magistratowi na pozwolenie ludności odpowiednim obwieszczeniem, jak jest rzeczą niebezpieczną wchodzić do światła do przestrzeni, w której gaz czuć, a tem bardziej poszukiwać płomieniem, zjadł gaz uchodzi, a następnie 3) by ze względu, że po zmianach obecnie w teatrze krakowskim zaprowadzonych, obawiać się należy nie tylko pożaru, ale pańki nie

Obrazki Świętych

jak zawsze najtaniej i w największym wyborze
w KSIĘGARNI KATOLICKIEJ
Dra WŁADYSŁAWA MIŁKOWSKIEGO
w KRAKOWIE.
Próbki na żądanie. (2738-8-20)

Poszukuje umieszcz. Ogrodnik

kawaler w wieku 26 lat, który może się wykazać
dobrą świadomością. Adres: R. D. poczta
Gawłuszowice. (2894-3-3)

Piwovar

mogący się wykazać chludnymi świadectwami,
z praktyką 12 letnią, poszukuje
zaraz posady w kraju lub za granicą. —
Adres: Wilhelm Huber, piwovar
w Rygliech. (2874-3-3)

Płótna i stołowiżne

po cenach stałych, najskromniejszych
poleca

Franciszek Długosz,

tkacz w Korczynnie,
a) koszulowe, sztuka 34 m. dług. a 80
cm. szer. po zhr. 14-50, 18, 20 i 25 złr.;
b) przeczradłowe po zhr. 10, 12
i 13 złr.;
c) ściorkowe, siennikowe i worowinę po
zhr. 6, 7, 7-50 i 10 złr.;
d) obrusy, serwety, serwetki, ręczniki,
dyki, chusteczki i t. p. tuzinami.
Próbki na żądanie oplatnie. (2891-2-4)

Wyprzedaż

towarów należących do masy konkursowej
Klementyny Chojackiej tj. kapeluszy, piór,
wstążek, koronek, pasamanterii, kwiatów
itd., odbywać się będzie począwszy od d.
3 grudnia b. r. w domu pod Nr. 9 przy
ulicy Wiślniej na I. piętrze. (2902-3-3)

Dr. Arthur Leo,
zarządca masy konkursowej.

Znaczące zniżenie ceny.

KAWA
WPROST z HAMBURGA
rozsyła jak wiadomo w najlepszym gatunku
Karol Fr. Burghardt w Hamburgu
w workach po 5 kilo oplatnie z opakowa-
niami nieocelone za zaliczką.
Mocca praw. arab. b. szlach. 4%, kl. gr. 6-80
Menado wybor. w smaku " " 5-40
Perłowa Ceylon b. d. i. " " 5-40
Mieszana szlach. p. god. " " 5-30
Ceylon plantacyj. b. sm. " " 5-30
Java złoto-brun. wybor. " " 4-70
Cuba niebiesko ziel. wspan. " " 4-40
afryk. Mocca dob. i wyd. " " 3-90
santos dobra i mocna " " 3-55
Rio suazna. " " 3-25
Herbata w wielkim wyborze za 1/2 kilo
od zhr. 1 do 6. (2514-60-)

! Na Boże Narodzenie!

rozsyła pocztą oplatnie z ocenieniem i opa-
kowaniem za zaliczką w 5 ko. paczkach:
pomarańcze najlep. mesyń. 25-40 sz. zhr. 1-70
cytryny " " 30-50 " " 1-70
mandarynki " " chińskie pomarańcze
40-50 sztuk. " " 2-30
winogrona słodowe Malaga najl. oryg.
skrzynia netto 2 1/2 ko. " " 2-80
rodzynki sutańskie najl. bez pestek
netto 4 1/2 ko. " " 3-50
rodzynki elem. najl. z pest. b. duże " 2-85
daktyle " " sutańskie netto
4 1/2 ko. " " 3-15
skrzynki na prezenta bar. gustow.
z wyborowymi owocami południowymi
giardnetto netto 4 1/2 ko. " " 6-
Sonchong chińska herbata wybor. ko. 4-50
Rum prawdzi. Jamaika w barykach
4 litr. netto, baryk " 8-
wino Malaga 10 letnie baryk. 4 litr. " 5-
Madera bardzo ognista " 5-50
wino Muskatolowe hiszpańsk. najl. " 5-50

Antoni Paparotti

w Tryeście. (2931-1-6)

Piękny podarek
na gwiazdkę

Francuski bilard zsuwany

dla restauratorów, prywatnych mających mało
miejsca, 80 cent. dług. polirowany, cena z 22
kulami, opiem grzy i dodatkami zhr. 6. — Zawsze
wielki skład Tivoli (nowo urządz. bilard)
180 cent. dług. po cenie zhr. 5-50 z do-
datkami, tudzież angli. bilardu ręcznego
(Tonsan) 160 cent. dług. z przyborami po zhr. 2-80;
gry w szachy z pudełkiem po zhr. 2-80;
gry w domino po zhr. 1-50; gry w tom-
bole po zhr. 1-50, stolicki do palenia tytoniu
z przyborami do palenia zhr. 4-50 w stolarni bi-
lardowej w Wiedniu, Hernal, Bergsteigasse
Nr. 4. Na prowincję za zaliczką. (2882-2-3)

Balsam Vektoriniego

Znany ten środek Szanownej Publiczno-
ści od lat 70, okazał się ostatnimi czasy
jako niezawodny w cholerze. Łyżeczka tego
balsamu użyta, uśmierza kurczę żółdka
i koł słabości nerwowe, reumatyzmowe, ból
zębów — powstrzymuje wymioty i rozwol-
nienie, a przykładań rany goi.

W Krakowie dostanie prawdziwego
flaszke po 1 zhr. 50 cent. u pp. aptekarzy
Wiktora Redyka „PÓD BARAN-
KIEM“, K. Wiśniewskiego pod „Gwiazdą“,
F. Sobierajskiego „pod Słońcem“ i Józefa
Trauczyńskiego, jak również w handln. p.
Janig; — w Rzeszowie u pp. J.
Schałter i Sp. (2288-6-)

Do sprzedania w Królestwie

folwark

Wola Zacharyaszowska

morgów 181, pół mili od komory Michało-
wice, 1 1/2 mili od Krakowa. Bliższa wia-
domość na miejscu u właściciela, p. Mi-
chałowice. (2884-3-3)

Nauczyciel gry na cytrze

Bernard Klein

mieszka przy ulicy Karmelickiej Nr. 1.
(2896-2-3)

WAŻNE dla GOSPODYN.

Esencja octowa,

z której przez rozcieńczenie zwykłą
zimną studzienną wodą, otrzymuje
się najlep. czysty ocet. (2890-10-10)
Cena flaszczyki na 3 litry naj-
lepszego octu do korniszonów lub
4 litry zwykłego do potraw 25 ct.
Dostać można w aptece pod
„białym Orłem“ A. Sie-
dleckiego w Krakowie.

Dalmatyńskie

WINO CZERWONE

prawdziwe i niefałszowane w wyborowym gatunku,
rozsyła w 5 litr. barykach z żelaznymi obrę-
czami po cenie 2 zhr. 50 c. z baryką i oplatnie
do wszystkich stacyj pocztowych: die herrschaft-
lichen Weinkellereien, Wien, Ottakring, Eli-
zabethgasse Nr. 13. To wyborne czerwone wino
dalmatyńskie przepisywa wszystkie słynni lekarze
z wielkim skutkiem w chorobach żołądka, nie-
dokrewności, osłabieniach i rekonwalescencji.
(2875-2-4)

Odnieszone na wszystkich wystaw. powsz.

Aug. Tschinkel Söhne

ces. król. nadw. dostaw.

fabryki: w Schönfeld,
Lobositz, Lublanie,
Wiedniu

proszek
czokoladowy
komputy,
owoc
cukrzane,
cukierki,
kakao bez tłuszczu,

Skład w Wiedniu, Kärntnerstrasse 43;
Pradze, Herrng. ; Budapeszcie, Kroneng.
Linza, Landstrasse; Tryeście, Via validirio
14; Berlinie, Friedstr.; Eger, Am Platz. Do
nabycia we wszystk. więk. handl. korzen. i tak.

(2525-7-)

Do nabycia w Administracji „Czasu“
w Krakowie.

Tanie wydania J. Chociszewskiego.

Psalterz Dawidowy przekładania Kochanowskiego,
12°, 224 str. 30 ct.

Plus IX i Leon XIII, krótkie wspomnienie, 8°, 24 str. z 2 portre-
tami 5 ct.

Najnowsze prorocstwo Ojca św. Piusa IX o Polsce,
nadzwyczaj ważne, 8°, 24 str. 5 ct.

Wybór pieśni nucący tajemnice Chrystusa Pana, Naj-
świętszej Matki jego i niektórych świętych, 8°,
141 str. 40 ct.

Zegarek czyszcowy zawierający codzienne nabożeń-
stwo za dusze w czyściu cierpliwie, 12°, 72 str. 15 ct.

Polska Sybilla czyli zbiór objawień, prorocstw i prze-
powiśnień, 8°, 280 str. 1 zhr. 15 ct.

Pieśni weselne dla młodzianów i družbów w czasie
aktu ślubnego, 16°, 68 str. 10 ct.

Mali i wielki, kilka nowych powiastek opowiedzia-
nych przez Emille Leja, 8°, 253 str., z rycinami opr. 70 c.

Fils, poemat S. F. Klonowicza, 8°, 116 str. 25 ct.

Sielanki i kilka lnych pism polskich Szymona Szy-
monowicza, 8°, 116 str. 40 ct.

Pięć gier dla dzieci: Niebo, Lech, Orzeł biały, Polowanie, Podróż
po ziemiach polskich, razem 40 ct.

Lech, tygodnik ilustrowany poświęcony nauce i roz-
rywce, rok I, 49, 416 str. z mnóstwem rycin, zamiast 4 zhr. 80 ct.

tylko 3 zhr. W zapasie jest jeszcze tylko kilka egzemplarzy.

Medallion sławnych i zasłużonych Polaków i medallion
Polek, 2 medalliony razem 80 ct.

Obraz Tadeusza Kościuszki, kolorowy druk olejny, 13 cali
wysoki a 10 szeroki, 75 ct.

Kilka pereł, powieść Pauliny Wilkońskiej, 12°, 149 str. 20 ct.

Chwila zapomnienia, powieść przez K. B. S., 12°, 95 str. 20 ct.

Przewodnik do pisanja listów miłosnych oraz tycz-
ących się ożenienia i zamążpójścia, 8°, 48 str. 20 ct.

Zyciorys X. kardynała i arcybiskupa M. hr. Ledóchow-
skiego 8°, 96 str. 20 ct.

Listownik, książka podręczna zawierająca naukę pi-
sanja listów, 8°, 244 str. 1 zhr. 15 ct.

Portret Ojca św. Leona XIII, z krótkim zyciorysem na odwo-
tnej stronie, piękny drzeworyt na grubym papierze 8 ct.

Klon w Jetrwałdzie, gdzie się Matka Boska objawiła, rycina z
opisem i ładnym wierszem, 8°, 10 egz. naraz wziętych za 16 ct.

Nabożeństwo różańcowe, 8°, 24 str. 3 ct.

Hymn do Boga, prorocze pienie o przyszłość Polski
X. Woronicza, biskupa 12°, 16 str. z portretem 5 ct.

Ochronka buchwałdzka, instrukcja do zakładania, utrzymywania
i prowadzenia takich ochronek ludowych, 12°, 16 str. 3 ct.

Jak poznać 7 kart leżbę, którą sobie ktoś wybrał, 5 ct.

Za otrzymaniem odpowiedniej kwoty, żądane dzieła wysłane zostaną
odwrotną pocztą.

Do nabycia w Administracji „Czasu“
w Krakowie.

Doniesienie dla podróżującej
publiczności.

Szan. PP. Pasażerów życzących odbywać dalekie podróże n. p. do Anglii, Ame-
ryki, Afryki, Australii, mam zaszczyt zawiadomić, że w moim biurze dla komunikacji
powszechnej mogą otrzymać każdego czasu bezpośrednich biletów tak dla europejskich
jak wszelkich kolei innych części świata, również dla wszystkich Towarzystw parow-
ców pocztowych świata po urzędowej taryfie. (2174-12-50)
Również można tamże dostać wszelkich gatunków monet, banknotów i preka-
zów na wszystkie większe miasta handlowe. Wyjaśnienia o kosztach podróży i t. p.
bezpłatnie. Arnold Reif w Wiedniu, I., Pestalozziggasse.

Ces. król. uprz. pierwsza.

WIEDENSKA FABRYKA OCELI

skład w Wiedniu, I., Seilerstätte 4,

poleca swoje z najlepszego styryjskiego materiału wyrabiano

OCELE DO PODKÓW KOŃSKICH

od Nr. 00 do 4, odpowiednio do najmniejszego kucyka aż do najcięż. ogiera.

Nr. 00, Nr. 0, Nr. 1, Nr. 2, Nr. 3, Nr. 4
zhr. 9-10, zhr. 10, zhr. 11, zhr. 12, zhr. 14, zhr. 22
za 100 sztuk. (2813-3-5)

Odprzedający otrzymają znaczny rabat.

W O D A

GORZKA

FRANCISZKA

JÓZEFA

Należy żądać zawsze wyraźnie: FRANZ JOSEF-BITTERQUELLE.

Składy wszędzie. (2505-7-15) Dyrekcja rozsyłkowa w Budapeszcie.

Ces. król. uprzyw.

GALIC. AKCYJNY

BANK HIPOTECZNY

wydaje we Lwowie i przez filie

w Krakowie, Czerniowcach i Tarnopolu

4% Asygnaty

kasowe

płatne w 30 dni po wypowiedzeniu.

Lwów, dnia 27 września 1883 r. (2285-20-)

Dyrekcya.

(Przedruk nie będzie płacony).

Kamienica trzechpiętrowa

w śródmieściu, jest do sprzedania. Pośred-
nictwo wykluczone. — Bliższa wiadomość
u adwokata Dra Zygmunta Kleina w Kra-
kowie, plac Dominikański I. 4. (2723-4-5)

Tapety

z pierwszych fabryk krajowych i fran-
cuskich, stosowne szlaki, listwy
złoczone i drewniane, sufity en relief,
otrzymał świeżo i poleca

największy skład tapet,

storów do okien, cerat na meble
i stoły (2463-66-)

Wilhelma Fenza

w Krakowie, Rynek 9.

Podejmuje się tapetowania miesz-
kań. Próby na żądanie franco.

Byczki rasy Pinzgau

urodzone w Tyrolu, w wieku od 6
do 14 miesięcy, są do sprzedania

w stajni zarodowej w Dobrano-
wicach, poczta Wieliczka.

(2808-5-5)

Ważne dla gospodyń domu.

Suszone siliwki prawdziwe z Nagy-Banya
w najlepszym gatunku, są jedynie do na-
bycia u firmy Wilhem Haráček w Nagy-
Banya w Węgrzech, 5 kilo z opłat. prze-
syłką 2 zhr. 50 c. za zaliczką lub poprze-
dziem otrzymaniem pieniędzy. (2506-10-10)

TERNO W C. K. LOTERYI:

5000 dukat. zapłać każdemu gotówką, który
nie wygra moją, przeźiemie samego wysłano-
na metodą do grania. Wszystkie inne są tylko na-
stawione! Na listy z 2ma markami zwrotnymi
odpowiadają natychmiast oplatnie darmo awanie
znany matematyk (2748-8-12)
L. Gondris w Budapeszcie, kl. Brückgasse 8.

OBWIESZCZENIE

L. 57770. (2911-2-3)

Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Kra-
kowskim do powszechnej podaje wiadomości, iż należące się P. P. Sub-
skrybentom po koniec października r. b. 4 1/2 procentowe odsetki od zło-
żonych na pożyczkę krajową z r. 1883 kapitałów, tudzież obligacye tej
pożyczki, podnieść mogą u tych kas pośredniczących, w których sub-
skrypcye uskutecznił. Obligacye wydawane będą tylko za zwrotem
kwitów tymczasowych i innych przez P. P. Subskrybentów jeszcze nie-
zwróconych potwierdzeń.

Z Wydziału krajowego:

Lwów, dnia 30 listopada 1883 r.

GRUNTOWNA I SZYBKA POMOC

dla cierpiących na żółdki i spólnie części ciała.

SWIADECTWO.

Wielmożny Pan Fragner w Pradze. Za zaliczoną 10 zhr. proszę mi przysłać pocztą
skrzynkę z 10 flaszkami Dra Rosy balsam życia. Zarazem ośmielił się zawiadomić Pana,
że i karstwo to jest znakomite, gdyż od trzech miesięcy, odkąd je zażywa, niecznie wię-
cej żadnych bólów żołądka, na które cierpiełem od 10 lat. Następnie środek ten wyleczył
moją żonę z zastarzałego cierpienia wątroby i utrzymuje teraz także moje dzieci przy
zupelnem zdrowiu, ochraniając nas przed fr-ą, która tutaj tak często panuje. Proszę
przyjąć zapewnienie wysokiego szacunku, z jakim zostaje
Mazimierz Masalski, dozorca robót kolejowych w Alexinacu w Serbi.

Utrzymanie zdrowia zależy po największej części od czyszczenia i czystości soków i
krwi, tudzież od ułatwienia dobrego trawienia. Aby to osiągnąć, jest najlepszym i najsku-
teczniejszym środkiem

Dra Rosy Balsam życia

Dra ROSY BALSAM ŻYCIA odpowiada najzupełniej wszelkim tym wymaganiom, gdyż
ożywia całą czynność TRA WIEŃA, wytwarza ZDROWĄ I CZYSTĄ KREW, a ciążą przy-
wraca naporód dawniejszą siłę i zdrowie. Na wszelkie dolegliwości trawienia, mianowicie
BRAK APETYTU, ODBIJAŃ, KWASNĄ WZDĘCIA, WYMIOTY, KURCZ ŻOŁĄDKA,
ZAPŁĘGIENIE, HEMOROIDY, PRZEPŁENIENIE ŻOŁĄDKA, POTRAWAMI itd. jest pe-
wnym i uznanym środkiem domowym, który z powodu doskonałego skutku zyskał w bar-
dzo krótkim czasie ogólnie rozszerzenie.

Wielka flaszka kosztuje 1 zhr., pół flaszki 50 cent.
Można przejrzyć bardzo wiele podziękowań. — Balsam rozsyła się na wszystkie strony
za zaliczką należytości.

ZWRACA SIĘ UWAGĘ!
Celem ochronienia się od nieumyślnych nieporozumień, upraszam kupujących zawsze wy-
raźnie żądać:

Dra Rosy Balsam życia

z APTEKI B. FRAGNERA w PRADZE, gdyż dostrzegłem, że kupującym w niektórych
miejscach dowolną jaką miksturę dawano, jeżeli oni poprostu balsam życia, a nie wyraźnie
Dra Rosy Balsam życia żądali.

Prawdziwy Balsam życia Dra Rosy

jest do nabycia tylko w głównym składzie w Pradze, w aptece B. Fragnera,
„zum schwarzen Adler“, Eck der Spornergasse Nr. 205.

Składzie prócz tego znajdują się: w Krakowie u J. Trauczyńskiego apt., A.
Dylskiego apt., W. Szyska apt., A. Siedleckiego apt., H. Markiewicz apt.,
A. Stokmara apt., E. Radlera apt., M. Wisniewskiego apt., we Lwowie u Z.
Ruckera apt., Jak. Sesera apt., J. Piepessa apt., A. Krzyżanowskiego apt.,
H. Blumenfelda apt., N. Karzewskiego „pod złotym Jeleniem“, w Białym u J.
Kollasa apt., w Borszowie u M. Wenczura apt., w Brodach u W. Brze-
zianki apt., A. Kulindera apt., w Brzesku u W. Janoska apt., w Brze-
stku u J. Hausberga apt., w Budzowie u W. Jasickiego apt., w Do-
linie u H. Weiss apt., w Drohobycz u W. Janoska apt., w Dynowie
u A. Frischmanna apt., w Fryszaku u J. Janiewskiego apt., w Jarosław-
u u J. Rohm apt., w Lwowie u J. Janiewskiego apt., w Jasie u R. Falcha apt., w
Kamienicy u R. Hegera apt., w Mołody u J. Sidorowicza apt., Ed.
Stenka apt., w Lipniku-Białej u Aug. Fuchsa apt., w Mielen u A. Pawli-
kowskiego apt., w Nowym Sączu u W. Filipka apt., R. Jakubowskiego
apt., w Przemyślu u L. Nakiłsa apt., w Przemyślanach u E. Baranowskie-
go apt., w Przeworsku u F. Switalskiego apt., w Rymanowie u W. Wojtyń-
kiewicza apt., w Samborze u J. Alexiewicza apt., w Skałacie u W. Bilin-
skiego apt., w Skole u St. A. Lechowskiego apt., w Strzynie u Jul. Zgórskiego
apt., w Tarnopolu u F. Janowicza apt., Herman Mahane apt., w Tar-
nowie u J. Reida apt., L. Chodackiego apt., w Wilemowicach u Fr.
Fragnera apt., w Żydaczowie u M. Bardach apt., w Zakliczynie u Ka-
mienobrodzkiego apt., w Zywiec-Zaboczku u E. Herdlietzi aptekarza.
Bukowina: w CZERNIOWCACH u J. GOLICHOWSKIEGO apt., w SUŁAWIE u
Mik. KARCEWIEKOWSKIEGO apt., Słazka: w CIESZYNIE u Leopolda PETER apt.,
w BIELSKU u J. A. STANKO, Gust. JOHANNY i G. ZABYSTRZANA apt., w POL-
SKIEJ OSTRAWIE u Władysł. GRAFFA apt., w BRZEZANACH u Jul. HAUSBERGA
apt., w SKAŁACH u W. BILINSKIEGO apt., w BRODACH u Michała KULAKA apt.

Wszystkie apteki w Austrii, jakoteż handle materyalne i korzenne posiadają skład
wymienionego balsamu. (956-13-15)

Prawdziwy Balsam życia Dra Rosy

jest do nabycia tylko w głównym składzie w Pradze, w aptece B. Fragnera,
„zum schwarzen Adler“, Eck der Spornergasse Nr. 205.

Składzie prócz tego znajdują się: w Krakowie u J. Trauczyńskiego apt., A.
Dylskiego apt., W. Szyska apt., A. Siedleckiego apt., H. Markiewicz apt.,
A. Stokmara apt., E. Radlera apt., M. Wisniewskiego apt., we Lwowie u Z.
Ruckera apt., Jak. Sesera apt., J. Piepessa apt., A. Krzyżanowskiego apt.,
H. Blumenfelda apt., N. Karzewskiego „pod złotym Jeleniem“, w Białym u J.
Kollasa apt., w Borszowie u M. Wenczura apt., w Brodach u W. Brze-
zianki apt., A. Kulindera apt., w Brzesku u W. Janoska apt., w Brze-
stku u J. Hausberga apt., w Budzowie u W. Jasickiego apt., w Do-
linie u H. Weiss apt., w Drohobycz u W. Janoska apt., w Dynowie
u A. Frischmanna apt., w Fryszaku u J. Janiewskiego apt., w Jarosław-
u u J. Rohm apt., w Lwowie u J. Janiewskiego apt., w Jasie u R. Falcha apt., w
Kamienicy u R. Hegera apt., w Mołody u J. Sidorowicza apt., Ed.
Stenka apt., w Lipniku-Białej u Aug. Fuchsa apt., w Mielen u A. Pawli-
kowskiego apt., w Nowym Sączu u W. Filipka apt., R. Jakubowskiego
apt., w Przemyślu u L. Nakiłsa apt., w Przemyślanach u E. Baranowskie-
go apt., w Przeworsku u F. Switalskiego apt., w Rymanowie u W. Wojtyń-
kiewicza apt., w Samborze u J. Alexiewicza apt., w Skałacie u W. Bilin-
skiego apt., w Skole u St. A. Lechowskiego apt., w Strzynie u Jul. Zgórskiego
apt., w Tarnopolu u F. Janowicza apt., Herman Mahane apt., w Tar-
nowie u J. Reida apt., L. Chodackiego apt., w Wilemowicach u Fr.
Fragnera apt., w Żydaczowie u M. Bardach apt., w Zakliczynie u Ka-
mienobrodzkiego apt., w Zywiec-Zaboczku u E. Herdlietzi aptekarza.
Bukowina: w CZERNIOWCACH u J. GOLICHOWSKIEGO apt., w SUŁAWIE u
Mik. KARCEWIEKOWSKIEGO apt., Słazka: w CIESZYNIE u Leopolda PETER apt.,
w BIELSKU u J. A. STANKO, Gust. JOHANNY i G. ZABYSTRZANA apt., w POL-
SKIEJ OSTRAWIE u Władysł. GRAFFA apt., w BRZEZANACH u Jul. HAUSBERGA
apt., w SKAŁACH u W. BILINSKIEGO apt., w BRODACH u Michała KULAKA apt.

PRENUMERATE

NA WSZYSTKIE

czasopisma krajowe i zagraniczne

przyjmuje i wysyła

KSIEGARNIA, SKŁAD I WYPOŻYCZALNIA NUT

S. A. Krzyżanowskiego w Krakowie

zaręczając swoim prenumeratom za cisią i szybką ekspedycję

takowych.

Na Gwiazdke poleca powyższa Księgarnia wielki wybór książek ozdob. oprawnych w językach polskim, niemieckim i francuskim. (2843 3-9)

Katalog rozsyła na żądanie franco i gratis.

Hella pastylki tamaryndowe

z owoców Tamarindus india starannie zrobione i równej wartości francuskim Tamar indien, wobec których są znacznie tńsze, mają codziennie większy pokup u lekarzy i publiczności. Hella pastylki tamaryndowe są przyjemnym bez bóla działającym środkiem przeczyszczającym, który polecił należy szczególnie j. cierpiącym na hemoroidy, następnie kobietom i dzieciom i którzy znakomity lek przeciwko nadmiernej kwasocie żołądka i wszelkiego rodzaju i przeszkadzającemu leczeniu wodami mineralnymi.

Hella pastylki tamaryndowe sprawiają naturalne rozmięczenie wnętrza kiszek i są w zatwardzeniach stolca i wszelkich z tego pochodzących cierpieniach najcenniejszym środkiem. Cena pudełka 75 ct. w. a.

Fabryka i główna rozsyłka:

G. Hell & Comp. w Opawie.

Na międzynarodowej wystawie aptekarskiej w Wiedniu odznaczona dyplomem honorowym. Hella pastylki tamaryndowe są do nabycia w aptekach.

Główny skład w Krakowie u aptek. pp. K. Wiszniewskiego, E. Stockmara; we Lwowie u Mikolascha i we wszystkich większych miastach. (2395-9-24)

Prawdziwe wyroby paryskie

najlepsze kauczukowe i gumowe, stosownie do dobroci w różnych gatunkach, rozsyła PUNKTUALNIE (2142-16-)

Pierre Mounier, skład paryskich towarów gumowych w Wiedniu, Kärntnerstrasse 14 w Bazarze i Freising 2 w Bazarze.

PIERWSZY I NAJWIĘKSZY dom komisowy i wywozowy

mebli i ZUPEŁNYCH URZĄDZEN DOMOWYCH

po największej części pochodzących od dostojnych państw.

Umeblowanie do salonów, jadalni, pokoi mezbli, buduarów, wypisali, pokoi gościnnych i przedpokojów we wszelkich możliwych kształtach — wszystko bardzo trwałe robota z pierwszych zakładów — są wystawione po taniach cenach w podpisany dom komisowy i wywozowy uporządkowane pokojami.

Obrazy olejne, francuskie brzozy, jednym słowem wszystkie potrzeby do kompletnego urządzenia mieszkań. (2150-22)

D. FRIEM & WECHSLER'S Kommissions u. Exporthaus, Wien, Stadt, Graben Nr. 8, Ringang Spiegelsasse Nr. 1. Przyjmujemy na komisową sprzedaż meble z domów arystokratycznych. Prosimy uważać dokładnie na firmę i adres. Cenniki darmo.

Kawa, rum, lakoce

po bardzo tanich cenach, przy znanym od dawna dobrej obsłudze.

Kawa

W 5-kiłowych workach oclona opłatnie:	
Mocca ogulista szlachetna . . . 1 kilo zhr. 1-60	
Ceylon zielona dobra . . . " 1-50	
Pertowa . . . " 1-50	
Kuba dobra . . . " 1-30	
Java dobra . . . " 1-30	
Jamaika . . . " 1-25	
Manilla . . . " 1-25	
Sultanska kawa figowa . . . " 1-50	
palona o 20 ct. wyżej za kilo.	

W 5-litr. baryłkach z żelaz. obrotami, oclon. opłat:	
Rum antyloki wyborowy do her. aty 1 litr zhr. -55	
Jamaika stary . . . " 1-10	
Koniak stary . . . " 1-60	
Herbata rosyj. karawan. przesłana 1/2 ko. 2-	

Rozsyłka najtaniej za zaliczką przez firmę Londoner

Kaffee- & Konsumwaaren-Exporthaus, Wlen, Ottakringer Hauptstrasse Nr. 9. (2359-3-3)

z 5 kilo opłatnie:

Węgorz marynowany 5 funtów . . . zhr. 3-40

Kawior astrachanski w beczkach po 1/2 funta 1 zhr., po 1 funcie zhr. 1-80, po 2 funty . . . 3-40

Siedzie marynowane beczka zawierająca 30 sztuk . . . 2-80

Siedzie zwijane w ostrym sosie beczka 40 sztuk . . . 2-80

Sardynki w oliwie 5 puszek . . . 1-30

Sardynki rosyjskie beczka 5 funtów . . . 1-80

Salami węgierskie 1 kilo . . . 2-10

Salami brunzwickie 1 kilo . . . -90

5) cegiełek wielkich tustich wiedeńskich kwargli do piwa (ostrych) . . . 3-

z 5 kilo opłatnie:

Węgorz marynowany 5 funtów . . . zhr. 3-40

Kawior astrachanski w beczkach po 1/2 funta 1 zhr., po 1 funcie zhr. 1-80, po 2 funty . . . 3-40

Siedzie marynowane beczka zawierająca 30 sztuk . . . 2-80

Siedzie zwijane w ostrym sosie beczka 40 sztuk . . . 2-80

Sardynki w oliwie 5 puszek . . . 1-30

Sardynki rosyjskie beczka 5 funtów . . . 1-80

Salami węgierskie 1 kilo . . . 2-10

Salami brunzwickie 1 kilo . . . -90

5) cegiełek wielkich tustich wiedeńskich kwargli do piwa (ostrych) . . . 3-

z 5 kilo opłatnie:

Węgorz marynowany 5 funtów . . . zhr. 3-40

Kawior astrachanski w beczkach po 1/2 funta 1 zhr., po 1 funcie zhr. 1-80, po 2 funty . . . 3-40

„LE PHÉNIX“

Francuskie Towarzystwo ubezpieczeń na życie w Paryżu,

— założone w 1844 r. —

Jeneralna Reprezentacja dla Austrii | Jeneralna Reprezentacja dla Węgier
w Wiedniu, L. Hegelgasse Nr. 21. | w Budapeszczu, Nádorutca 20 sz.

Aktywa Towarzystwa	233 milionów fr.
Stan ubezpieczeń	290 „
Premie roczne	24 „
Police wystawione w roku 1881	73 „
Wyplacone szkody od czasu założenia przeszło	82 „
Towarzystwo rozdziela 50%, zysku bilansem wykazanego między ubezpieczonych zaraz w pierwszym roku.	(2593 27-)

Dywidenda wypłaca się corocznie w gotówce w stosunku do ogólnej sumy wpłac. premij. Ubezpieczeni, którzy nie podnoszą rocznej dywidendy, placą o 10% rocznie zniżoną premij.

Jeneralny agent dla zachodniej Galicji p. St. Biliński w Krakowie, ulica św. Jana Nr. 20.

AUKCYA KONI.

We wtorek dnia 18 grudnia b. r. o godzinie 10¹/₂ przedpołudniem

ma być z książęcej stadniny

7 klacz matek i 4 źrebięta

w Pszczynie (Pless) publicznie najwięcej dającymu sprzedanych.

Cenniki rozsyła na żądanie (2878-2-2)

die Fürstlich Pless'sche Gestüts-Verwaltung.

Najnowsza i najlepsza francuska bibułka do papierosów firmy (2839 3-12) Max Schaffer w Paryżu i Wiedniu.

Oslabienie mezkie, choroby nerwów, tajne grzechy młodzieńcze i wyzdania.

Dra Wruna

proszek peruwiański

(wyrobiony z ziół peruwiańskich).

Proszek peruwiański jest jedynie i wyłącznie na to odpowiedni, aby zapobiedz każdemu osłabieniu części rodnych i płciowych i tym sposobem usunąć u mezkich osłabienie mezkie (impotencya), a u kobiet niepotęność. Również jest nieocenionym środkiem leczniczym woszystkich zchozobniaz ustroju nerwowego, w osłabieniu spowodowanych wskutek utraty soków i krwi, a szczególnie w osłabieniu mezkich wskutek wyzadnia, samogwratu i nocnych pollucji (jako jedynych skutków osłabienia); również we wszystkich chorobach nerwowych jak: osłabieniu zmysłów, utracie siły ciała, bólach w krzyżach, piersi i głowy, migrenie, osłabieniu, melancholii, uporczywym zatkaniu, nerwowym drżeniu rąk i nóg, niedokrewności itd. (2391-12-40)

Zaden środek znany w medycynie nie wyłącza tak pewnie i zupełnie w powyższych chorobach, jak Dra Wruna proszek peruwiański; nieszkodliwosć poręczona.

Cena pudełka z dokładnym opisem i zhr. 80 cent.

Składy w Krakowie utrzymują W. Medyk, apt. we Lwowie S. Rucker, w Czerniowcach J. Golichowski. — Główny agent: Al. Gischner, dyplom. aptekarz w Wiedniu, Kaiser Josefstrasse 14.

Do nabycia w Krakowie w aptekach pp. Tranczyńskiego i Redyka. (2532-3-)

RZETELNIE! ZADNE OSZUSTWO!

Z powodu ogromnych zapasów w mojej fabryce towarów z chińskiego srebra sprzedaję wspaniałe wyroby z chińskiego srebra po zadziwiająco taniach cenach. Obszerne cenniki posyłam na żądanie opłatnie.

Zniżone ceny:

6 łyżeczek	zhr. 2-50	1-80	6 sztuców	dawniej	teraz
6 łyżek	5-50	3-	1 chochla	zhr. 4-	2-75
6 noży	5-50	3-	1 chochla	2-50	1-50
6 widelców	5-50	3-	1 cukierniczka	16-	12-
6 noży na wety	5-	2-75	1 maselniczka	5-	3-
6 widelców	5-	2-75	1 para lichtarzy 23 cm.	8-	4-50

Następnie wspaniałe tace, inbryki do kawy i herbaty, zastawy stołowe, żerandole, pospywacz cukru, serwis do jaj, kubek na wykwawane, garnitury na oet i oliwie i wiele innych towarów po również zadziwiająco taniach cenach. Wzyska z najlepszego chińskiego srebra poręczona, które nie jest t. z. srebro Britania czyli biała cynowa. (2817-3-4)

Szczególnie odpowiednie na podarki gwiazdkowe!

6 łyżek, 6 noży, 6 widelców, 6 łyżeczek, wszystko razem 24 sztuk w gastownem pudełku zamiasł zhr. 20, tylko zhr. 11 ct. 20. Zamówienia punktualnie i sumiennie za zaliczką. E. PREIS w Wiedniu, Rothenthurmstrasse Nr. 21.

Pięć medali zasługi

za przewyborne perfumy i wody toaletowe.

WODA LWOWSKA odznacza się bardzo przyjemnym i długotrwałym zapachem. Woda lwowska zyskała powszechną wzięłość w kraju i zagranicą. Flakon 80 cent. i 1 zhr. 50 cent.

WODA LEWANDOWA-AMBROWA. Posiada bardzo przyjemny i silny zapach; służy do akrapiania sukien i chustek, daje bardzo przyjemne i wonne kadzidło. Cena flakonu 1-20. Pół flakonu 70 ct.

WODA LEWANDOWA PODWÓJNA. Odszczególnia się nader przyjemnym orzeźwiającym zapachem i używa się z wodą do mycia, korzystnie wpływa na skórę, konserwując i chroniąc ją od wyrzutu, zmarszczek itd. Casy flakon 90 ct. Pół flakonu 50 centów.

WODA KOŁONSKA PODWÓJNA, która o wiele przewyższa swoją dobrocią zagranicą po 25, 40, 50, 80 ct. i 1 zhr. i 1-50.

OET TOALETOWY. Odznacza się nader przyjemnym zapachem i jest powszechnie używanym do odświeżania ciała, skórze nadaje jedność, czerstwość i chroni ją od wszelkich wpływów szkodliwych. Służy również do odświeżania i odwietrzania powietrza w salonach. Cena 50 cent. i 1 zhr.

PERFUMY. Chypr, heliotrop, jaśmin, Jokey-Klub, hiscynt, lilia, perfuma krakowska, perfumy z kwiatów alpejskich, kwiatów polnych, kwiatów wschodnich, Ess Bouquet Millefleurs, paczula, rezeda, róża mehowa, Oponaks, Ylang-Ylang, piżmo, perfuma litewska, fiołek, świetzianka, ambrozja niezapominajka, piezyczotka, kwiat polski, konwalia, pierwiosnek, róża i t. p. flakoniki po 30, 50, 75 ct. i 1-50 i 2.

SASZETKI (SACHET) z zapachem paczuliowym, z kwiatów wschodnich, konwaliowym, kwiatów polskich, kwiatów alpejskich, fiołkowym, lewandowym, piżmowym, różanym, heliotropowym itd. po 50 ct. i 1 zhr. i 4 zhr.

WODY TOALETOWE z zapachami: fiołek, heliotrop, Millefleurs, Ess-Bouquet służy do nacierania ciała. Flakon 1 zhr.

JAN IHNATOWICZ,

magister farmacji i chemik sądowy, we Lwowie, ulica Kopernika 1. 3 — filia w Krakowie. Sukienice 1. 20. (2851-22-)

ZNIŻENIE CEN.

Celem uprzątnięcia nagromadzonego zapasu towarów galanteryjnych, a mianowicie: albumów, tek, puglaresów, portmonet, portcelgar i tysiącznych innych przedmiotów ze skóry, brzozy, drzewa i porcelany, sprzedają się takowe do d. 1 stycznia 1884 r. z opuszczeniem

25%.

w magazynie F. SZUKIEWICZA w Krakowie,

Rynek przy linii A—B.

Tenże magazyn poleca zawsze najnowsze papiery listowe, farby olejne Schoenfelda i chinskie srebro J. L. Herrmanna. (2559-13-20)

J. Pserhofer

ap. w Wiedniu Singerstrasse 15.

Pigułki czyszczące krew

dawniej uniwersalnymi pigułkami zwane, sąsługują na tę ostatnią nazwę najsluszniej, gdyż rzeczywiscie nie istnieje żadna choroba, w którejby pigułki te nie przekazały w bardzo wielu wypadkach o swej cudownej działalności. W najuporczywszych wypadkach, kiedy wiele innych leków napróżno użyto, nastąpiło po tych pigułkach niezliczone razy i po krótkim czasie zupełne wyleczenie. 1 pudełko z 15 pigułkami 21 c., zwoj z 6 pudełkami zhr. 1-5, pocztą nieopłat. za zaliczką zhr. 1-10. (Mniej niż 1 zwoj nie posyła się).

Mnostwo już listów nadeszło, w których kupujący te pigułki dziękują za odzyskanie zdrowie po przebytych ciężkich chorobach. Kto raz użył ten środek, poleca go dalej.

Z wielu podziękowań podajemy tutaj kilka:

Publiczne podziękowanie! Waidhofen a. d. Ybbs, 24 listopada 1880 r.

Wielmożny Panie! Od r. 1862 cierpiałem na hemoroidy i zatrzymanie moczu; lekarze przepisywali mi różne środki, lecz bez skutku, gdyż choroba stawała się coraz gorsza, tak że po niejakiu czasie naczelnie silne bólesci brzoza (wskutek ciśnienia na wnetrzość).

Do tego okazał się jeszcze zupełny brak apetytu, a gdy tylko trochę się posiliłem lub napiłem się wody, zaledwie mogłem się na nogach utrzymać z powodu rozedm, ciężkiego oddychania i astmy. Wreszcie użyłem Pańskich prawie cuda działających pigulek czyszczących krew, które wypełniły swój skutek i u wolności mnie zupełnie od nieuleczalnej choroby. Dlatego wypowiadam Panu niniejsze za Pańskie pigułki czyszczące krew i inne wzmacniające lekarstwa, moje podziękowanie i uznanie. Z wysokim szacunkiem.

Jan Oettinger.

Wielmożny Panie! Szczęśliwym wypadkiem dostałem Pańskie pigułki czyszczące krew, które cudo we mnie zdziałały. Przez długie lata cierpiałem na ból głowy i zawrót; przyjaciółka moja odstąpiła mi 10 sztuk Pańskich doskonałych pigulek, a te tak dobrze poskutkowały, że się wyzdrowiłem nie mogę. Dziękuję Panu za to, proszę o ponowne przysłanie 1 zwoju.

Piszka 1 marca 1881 r. Andrzej Par.

Bielsko 2 czerwca 1874 r.

Szanowny Panie Pserhofer! Pisemnie, jak Pański słynny balsam na odmrożenie, który w mojej rodzinie kilku zastarzałym odmrożeniom szybko pomógł, zdecydowałem się mimo mojej nieufności do takich środków uniwersalnych, chwyć się Pańskich pigulek czyszczących krew, aby za ich pomocą usunąć dłogetnie cierpienie hemoroidalne. Wyznaję więc Panu, że choroba moja po 4 tygodniach użycia leku zupełnie ustała i że pigułki polecam namiętnie w kółku moich znajomych. Nie mam nic przeciw temu, jeżeli Pan chce ogłosić publicznie moje pismo.

Wiedeń 20 lutego 1881 r. Z szacunkiem C. v. T.

Cseney, 17 maja 1874 r. Szanowny Panie! Ponieważ Pańskie pigułki czyszczące krew nie tylko przywróciły życie mojej żonie trapiionej długoletnim cierpieniem żołądka i reumatyzmem stawów, lecz także odzyskały jej życie, przeto niemogąc się oprzeć prósbom podobnie cierpiących osób proszę znow o nadesłanie 2 zwojów tych cudownych pigulek za zaliczką.

Z szacunkiem Błażej Spisstek.

Amerkańska maść goścowa, szybko i pewnie działająca, niezawodnie najlepszy środek przeciw wszystkim goścowym i reumatycznym cierpieniom, jak cierpieniom kości pancerzowej, darcia stawów, poszarpałowi w krzyżu, migrenie, nerwowym cierpieniu zębów, bólowi głowy, rwanii w uszach itd. 1 zhr. 20 ct.

Anaterynowa woda do ust k. k. uprz. prawdz. J. G. Poppa, ogólnie znana jako najlepszy środek do konserwowania zębów, 1 flaszeczka 1 zhr. 40 c.

Balsam na odmrożenia J. Pserhofera, uznany od wielu lat jako najpewniejszy środek przeciw wszelkim odmrożeniom tudzież zastarzałym ranom. Słoił 40 c.

Chińskie mydło toaletowe, najlepsze mydło, jakie dotychczas wyrobiono; po użyciu skóra staje się gładką jak aksamit i pachnie bardzo przyjemnie. Mydło to doskonale się pieni i nie schnie. Sztuka kosztuje 70 ct.

Piakierski proszek, ogólnie znany doskonały proszek przeciw niezbytowi, chrypcie, kokluszowi itd. Pudełko 35 ct.

Esencja życia (Kropie prazkie) przeciw zapaleniu żołądka, ziemu trawieniu, dolegliwościom dolnych części ciała, wyborny środek domowy. Flakon 20 ct.

Esencja na ozy Dra Romershausena do wzmacnienia i konserwowania wroku. W oryginalnych flaszeczkach po 2 zhr. 50 ct. i 1 zhr. 50 ct.

Wszelkie francuskie szczególności są albo na składzie albo na żądanie punktualnie i najtaniej będą sprowadzone.

Rozsyłka pocztą niżej 5 zhr. tylko za poprzednim otrzymaniem kwoty przekazem pocztowym, także większe kwoty za zaliczką. (2540-7-12)

Prawie wszystkie powyższe szczególności ma także na składzie p. W. REDYK, aptekarz w KRAKOWIE.

SPECYALNE

wino lecznicze Malaga

Z HURTOWNEGO SKŁADU WIN HISZPANSKICH „Viniador“

polecane przez znakomitych lekarzy, jako środek dla wzmocnienia osób starszych, dzieci słabowitych i rekonalescentów, przeciw niedokrewności i słabościom żołądkowym, znajduje się jedynie w Krakowie w handlu

Stanisława Feintucha

po cenach: za całą oryginalną butelkę . . . zhr. 2 ent. 50 (1743-10-12)

za pół oryginalnej butelki . . . 1 30

Również na prowincji utrzymują składy: w Jarosławiu K. Zablotny kup., w Przemyślu A. Mańkowski apt., w Rzeszowie Ed. G. Neugebauer kup., w Tarnowie Jul. Reid apt.

OBRZĄDKI ŚWIĘTYCH

Skład fabryczny w największym wyborze i w cenie rozmaitej poczynając od 100 sztuk 25 c. i wyżej. **Obrządku** większe i **Kanony** oraz wszelkie **arytury** dewocyjne. **Druki kościelne**. Na **obrazy do ofiar** i **chorągwie** z wykończeniem artystycznym, uskuteczniamy zamówienia w najkrótszym czasie. — **Ceny stałe i niskie**. — Na prowincję odsyłamy odwrotną pocztą. [2644-10-20]

Kutrzeba i Murczyński
w Krakowie.

Akademik

poszukuje lekcji od Nowego Roku za wikt i mieszkanie.
Blizsza wiadomość pod lit. A. G. poste restante **Kraków**. (2885-3-3)

WYSPRZEDAŻ ŁYZEW

Halifax i wszelkich najnowszych systemów za bezcen, w głównym składzie broni — **F. J. Demmer** w **Krakowie**. [2922-1-6]

Jeszcze tylko kilka przedstawień!

Cyrk Herzoga

w nowo odrestaurowanym i z całym komfortem urządzonym cyrku w ogrodzie hotelu Kleina.

Dzisiaj w sobotę dnia 8go grudnia dwa wielkie przedstawienia.

Początek pierwszego o godz. 4 popołudniu drugiego 7 1/2 wieczór.

Przedstawienie popołudniowe oznacza się równie obszernym i uspaniałomionym programem, jak wieczorne. Na przedstawieniu popołudniowym, płać dzieci na wszystkich miejscach połowę ceny.

Głównymi sztukami tych przedstawień są: Wykonanie sztuki parafce. **Węgierski festyn** czikowskiej czyli **weśle chłopskie na puście**. Na żądanie przedstawienie trawosowanej **dziwnej świni** **Murro** przez **clowna Paola**. Wstęp nowo angażowanych członków **3 braci Fratellini**. **Non plus ultra**, po raz pierwszy, wykonanie **p. Charles Grant** na trzech za sobą stojących poręczach. Na zakończenie odznaczyć się wykonaniem **5 salto mortale** na angielskiej balustradzie **Miss Ady**, **Miss Perks**, **p. Teres Stark**, **p. Franklina**, **Tomaso**, **Hummerston**, tudzież wszystkich kłownów. Blizsze szczegóły w plakatach.

Jutro w niedzielę dwa wielkie przedstawienia o godz. 4 i o godz. 7 1/2. W poniedziałek wielkie galowe przedstawienie. (2925)

Patentowy przyrząd do gotowania

z 3 głównymi płomieniami, bardzo gustowny, miedziany, praktyczny, podarunek na gwiazdkę — sztuka 3 złr.

2 litry wody gotują się w 3 min. Równa działalność przy wszystkich potrawach, kawie, herbacie i t. p. przytem zużycie spirytusu za 1 cent.

Spirytusowy przyrząd do gotowania jest z powodu taniości i bardzo szybkiego działania dla każdego niezbędnym. Płomienie palą się bez kłota, bez dymu i woni. Rozsyłka za gotówkę lub za zaliczką przez fabrykę. (2833-1-4)

IGN. PICK w **Wiedniu**, II., Rothensteingasse Nr. 27.

Szczególniej poleceniu godne!

!podarki na gwiazdkę!

LATERNA MAGICA

Dla rodzin i zabaw towarzyskich. Latarka magicz. i przyrządy świetlane (w uznanym najlepszym gatunku) za pomocą których można ukazać na scenie nadzwyczajne figury, różne strony świata i ruchome gry kolorów i t. p., kompletne z obrazkami do tego po 2, 4, 7, 12, 18, 24, 30, 48, 60, 120, 240, 480, 960, 1920, 3840, 7680, 15360, 30720, 61440, 122880, 245760, 491520, 983040, 1966080, 3932160, 7864320, 15728640, 31457280, 62914560, 125829120, 251658240, 503316480, 1006632960, 2013265920, 4026531840, 8053063680, 16106127360, 32212254720, 64424509440, 128849018880, 257698037760, 515396075520, 1030792151040, 2061584302080, 4123168604160, 8246337208320, 16492674416640, 32985348833280, 65970697666560, 131941395333120, 263882790666240, 527765581332480, 1055531162664960, 2111062325329920, 4222124650659840, 8444249301319680, 16888498602639360, 33776997205278720, 67553994410557440, 135107988821114880, 270215977642229760, 540431955284459520, 1080863910568919040, 2161727821137838080, 4323455642275676160, 8646911284551352320, 17293822569102704640, 34587645138205409280, 69175290276410818560, 138350580552821637120, 276701161105643274240, 553402322211286548480, 1106804644422573096960, 2213609288845146193920, 4427218577690292387840, 8854437155380584775680, 17708874310761169551360, 35417748621522339102720, 70835497243044678205440, 141670994486089356410880, 283341988972178712821760, 566683977944357425643520, 1133367955888714851287040, 2266735911777429702574080, 4533471823554859405148160, 9066943647109718810296320, 18133887294219437620592640, 36267774588438875241185280, 72535549176877750482370560, 145071098353755500964741120, 290142196707511001929482240, 580284393415022003858964480, 1160568786830044007717928960, 2321137573660088015435857920, 4642275147320176030871715840, 9284550294640352061743431680, 18569100589280704124886863360, 37138201178561408249773726720, 74276402357122816499547453440, 148552804714245632999094906880, 297105609428491265998189813760, 594211218856982531996379627520, 1188422437713965063992759255040, 2376844875427930127985518510080, 4753689750855860255971037020160, 9507379501711720511942074040320, 19014759003423441023884148080640, 38029518006846882047768296161280, 76059036013693764095536592322560, 152118072027387528191073184645120, 304236144054775056382146369290240, 608472288109550112764292738580480, 1216944576219100225528585477160960, 2433889152438200451057170954321920, 4867778304876400902114341908643840, 9735556609752801804228683817287680, 19471113219505603608457367634575360, 38942226439011207216914735269150720, 77884452878022414433829470538301440, 155768905756044828867658941076602880, 311537811512089657735317882153205760, 623075623024179315470635764306411520, 1246151246048358630941271528612823040, 2492302492096717261882543057225646080, 4984604984193434523765086114451292160, 9969209968386869047530172228902584320, 19938419936773738095060344457805168640, 39876839873547476190120688915610337280, 79753679747094952380241377831220674560, 159507359494189904760482755662441349120, 319014718988379809520965511324882698240, 638029437976759619041931022649765396480, 1276058875953519238083862045299530792960, 2552117751907038476167724090599061585920, 5104235503814076952335448181198123171840, 10208471007628153904670896362396246343680, 20416942015256307809341792724792492687360, 40833884030512615618683585449584985374720, 81667768061025231237367170899169970749440, 163335536122050462474734341798339941498880, 326671072244100924949468683596679882997760, 653342144488201849898937367193359765995520, 1306684288976403699797874734386719531991040, 2613368577952807399595749468773439063982080, 5226737155905614799191498937546878127964160, 10453474311811229598382997875093756255928320, 20906948623622459196765995750187512511856640, 41813897247244918393531991500375025023713280, 83627794494489836787063983000750050047426560, 167255588988979673574127966001500100094853120, 334511177977959347148255932003000200189706240, 669022355955918694296511864006000400379412480, 1338044711911837388593023728012000800758824960, 2676089423823674777186047456024001601517649920, 5352178847647349554372094912048003203035299840, 10704357695294699108744189824096064060705999680, 21408715390589398217488379648192128121411999360, 42817430781178796434976759296384256242823998720, 85634861562357592869953518592768512485647997440, 171269723124715185739907037185537024971295994880, 342539446249430371479814074371074049942591989760, 685078892498860742959628148742148099885183979520, 1370157784997721485919256297484296199770367959040, 2740315569995442971838512594968592399540735918080, 5480631139990885943677025189937184799081471836160, 10961262279981771887354050379874375598162943672320, 21922524559963543774708100759748751196325887344640, 43845049119927087549416201519497502392651774689280, 87690098239854175098832403038995004785303549378560, 175380196479708350197664806077990009570607098757120, 350760392959416700395329612155980019141214197514240, 701520785918833400790659224311960038282428395028480, 1403041571837666801581318448623920076564856790056960, 2806083143675333603162636897247840153129713580113920, 5612166287350667206325273794495680306259427160227840, 11224332574701334412650547588991360612518854320455680, 22448665149402668825301095177982721225037708640911360, 44897330298805337650602190355965442450075417281822720, 89794660597610675301204380711930884900150834563645440, 179589321195221350602408761423861778000301669127290880, 359178642390442701204817522847723556000603338254581760, 718357284780885402409635045695447112001206676509163520, 1436714569561770804819270091390894224002413353018327040, 2873429139123541609638540182781788448004826706036654080, 5746858278247083219277080365563576896009653412073308160, 11493716556494166438544160731127153792019306824146616320, 22987433112988332877088321462254307584038613648293232640, 45974866225976665754176642924508615168077227296586465280, 91949732451953331508353285849017230336154454593172930560, 183899464903906663016706571698034460672308909186345861120, 367798929807813326033413143396068921344617818372691722240, 735597859615626652066826286792137842689235636745383444480, 1471195719231253304133652573584275685378471273490766888960, 2942391438462506608267305147168551370756942546981533777920, 5884782876925013216534610294337102741513885093963067555840, 11769565753850026433069220588674205483027770187926135111680, 23539131507700052866138441177348410966055540375852270223360, 47078263015400105732276882354696821932111080751704540446720, 94156526030800211464553764709393643864222161503409080893440, 188313052061600422929107529418787287728444323006818161786880, 376626104123200845858215058837574575456888646013636323573760, 753252208246401691716430117675149150913777292027272647147520, 1506504416492803383432860235350298301827554584054545294295040, 3013008832985606766865720470700596603655109168109090588590080, 6026017665971213533731440941401193207310218336218181177180160, 12052035331942427067462881882802386414620436672436362354360320, 24104070663884854134925763765604772829240873344872724708720640, 48208141327769708269851527531209545658481746689745449417441280, 96416282655539416539703055062419091316963493379490898834882560, 192832565311078833079406110124838182633926986758981797669765120, 385665130622157666158812220249676365267853973517963595339530240, 771330261244315332317624440499352730535707947035927190679060480, 1542660522488630664635248880998705461071415894071854381358120960, 3085321044977261329270497761997410922142831788143708762716241920, 6170642089954522658540995523994821844285663576287417525432483840, 12341284179909045317081991047989643688571327152574835050864967680, 24682568359818090634163982095979287377142654305149670101729935360, 49365136719636181268327964191958574754285308610299340203459870720, 98730273439272362536655928383917149508570617220598680406919741440, 197460546878544725073311856767834299017141234441197360813839482880, 394921093757089450146623713535668598034282468882394721627678965760, 789842187514178900293247427071337196068564937764789443255357931520, 1579684375028357800586494854142674392137129875529578886510715863040, 3159368750056715601172989708285348784274259751059157773021431726080, 6318737500113431202345979416570697568548519502118315546042863452160, 12637475000226862404691958833141395137097039004236631092085726904320, 25274950000453724809383917666282790274194078008473262184171453808640, 50549900000907449618767835332565580548388156016946524368342907617280, 101099800001814899237535670665131161096776312033893048736685815234560, 202199600003629798475071341330262322193552624067786097473371630469120, 404399200007259596950142682660524644387105248135572194946743260938240, 808798400014511193900285365321049288774210496271144389893486321876480, 1617596800290223987800570730642098577548420992542288779786972643752960, 3235193600580447975601141461284197155096841985084577559573945287505920, 6470387201160895951202282922568394310193683970169155119147890575011840, 12940774402321791902404565845136788620387367940338310238295781150023680, 25881548804643583804809131690273577240774735880676620476591562300047360, 51763097609287167609618263380547154481549471761353240953183124600094720, 103526195218574335219236526761094308963098943522706481906366249200189440, 207052390437148670438473053522188617926197887045412963812732498400378880, 414104780874297340876946107044377235852395774090825927625464996800757760, 828209561748594681753892214088754471704791548181651855250929993601515520, 1656419123497189363507784428177508943409583096363303710501859987203031040, 3312838246994378727015568856355017886819166192726607421003719974406062080, 6625676493988757454031137712710035773638332385453214842007439948812124160, 13251352987977514908062275425420071547276664770906429684014879897624248320, 26502705975955029816124550850840143094553329541812859368029759795248496640, 53005411951910059632249101701680286189106659083625718736059519590496993280, 106010823903820119264498203403360572378213318167251437472119039180993986560, 212021647807640238528996406806721145756426636334502874944238078361987973120, 424043295615280477057992813613442291512853272669005749888476156723975946240, 848086591230560954115985627226884582225706545338011499776952313447951892480, 1696173182461121908231971254453769044451413090676022999553904626895903784960, 3392346364922243816463942508907538088902826181352045999107809253791807569920, 6784692729844487632927885017815076177805652362704091998215618507583615139840, 13569385459688975265855770035630152355611304725408183996431237015167230279680, 27138770919377950531711540071260304711222609450816367992862474030334460559360, 54277541838755901063423080142520609422445218901632735985724948060668921118720, 108555083677511802126846160285041218844890437803265471971449896121337842237440, 217110167355023604253692320570082437689780875606530943942899792242675684474880, 434220334710047208507384641140164875379561751213061887885799584485351368949760, 868440669420094417014769282280329750759123502426123775771599168970702737899520, 1736881338840188834029538564560659501518247004852247551543198337941405475799040, 3473762677680377668059077129121319003036494009704495103086396675882810951598080, 69475253553